

- [1] Транспортна стратегія України на період до 2030 року [Електронний ресурс]: [схвалена Кабінетом Міністрів України 30 травня 2018 р. № 430-р]. Режим доступу до ресурсу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-nacionalnoyi-transportnoyi-strategiyi-ukrayini-na-period-do-2030-roku>. - (Дата звернення: 14. 11. 2023).
- [2] Інтероперабельність українських залізниць і проблеми подолання системних стиків рейкової колії: Навчальний посібник / Уклад.: Н.Б.Чернецька-Білецька, Г.І. Нестеренко, Є.В.Михайлов та інші. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. – DOI: [https://doi.org/10.33216/TutorialSNU\(978-617-11-0161-6\)-2020-110](https://doi.org/10.33216/TutorialSNU(978-617-11-0161-6)-2020-110). - (Дата звернення: 14. 11. 2023).
- [3] Nayeypour, Mehdi. (2015). The interoperability index model: improving the i-score model for interoperability measurement. International Journal of Advanced Research in Engineering and Applied Sciences. 4. 24. https://www.researchgate.net/publication/309462049_THE_INTEROPERABILITY_INDEX_MODEL_IMPROVING_THE_I-SCORE_MODEL_FOR_INTEROPERABILITY_MEASUREMENT. - (Дата звернення: 18. 11. 2023).

УДК 656.2

**УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ ІДЕЇ ОБ'ЄДНАННЯ
АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ КЕРУВАННЯ ВАНТАЖНИМИ ТА
ПАСАЖИРСЬКИМИ ПЕРЕВЕЗЕННЯМИ**

**IMPROVEMENT OF THE ORGANIZATION OF WORK OF RAILWAY
TRANSPORT OF UKRAINE ON THE BASIS OF THE IDEA OF
COMBINING AN AUTOMATED SYSTEM OF CONTROL OF FREIGHT
AND PASSENGER TRANSPORTATION**

канд. техн. наук О.М. Ходаківський

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

PhD (Tech.) O.M. Khodakivsky

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Результат аналізу залізничної транспортної системи України вказує на той факт, що переваги використання теорії систем, системного підходу неповною мірою увібрані проектами залізничного транспорту і це є резервом для підвищення ефективності діяльності товариства [1, 2]. При використанні системного підходу: переносяться методи прийняття рішень з одних галузей науки і техніки в інші; у фахівців з проектування та управління кардинально змінюється стиль наукового мислення (від детермінованих моделей вони переходять до використання моделей з нечіткими цілями й обмеженнями); здійснюється синтез знань із різних наук (математики, логіки, теорії систем, теорії управління та ін.); проектантами та спеціалістами з управління починає обов'язково враховуватися в проектах устрою і функціонування динамічного об'єкта дія інтегрального ефекту, як основної властивості системи, що призводить до розробки вискоелективних та економічних проектів; в проекти вводиться інформаційний опис системи (види, обсяги, призначення та шляхи проходження інформації) і проектується автоматизований збір та обробка даних і інформації (зауважимо, що при традиційному проектуванні та управлінні інформаційний опис, як правило, представлено слабо і виявляється

недостатнім для ефективного проектування і управління, дані та інформація при системному підході збираються не в «навал», тобто випадковим чином, а визначаються системою моделей для прийняття рішень тощо. Таким чином, при здійсненні розвитку в проектах залізничного транспорту України слід ширше використовувати переваги теорії систем, системного підходу тощо.

На підтвердження вищезначених резервів в результаті дослідження та обґрунтування удосконалення технологічних процесів пасажирських і вантажних перевезень у залізничній транспортній системі в умовах інформатизації було встановлено те, що основний розвиток процесів автоматизації роботи залізничної транспортної системи відбувається в рамках двох основних систем: Автоматизована система керування вантажними перевезеннями Укрзалізниці єдина, Автоматизована система керування пасажирськими перевезеннями Укрзалізниці. З точки зору теорії систем, а також наявності проблеми компенсації збитків Укрзалізниці від надсистеми (держави) в частині пасажирських перевезень - це є недоліком.

Пропозицією по удосконаленню технологічних процесів пасажирських і вантажних перевезень у залізничній транспортній системі в умовах інформатизації є те, що розвиток всіх процесів автоматизації роботи залізничної транспортної системи повинен бути в рамках однієї автоматизованої системи. Тобото, при здійсненні розвитку залізничного транспорту України слід ширше використовувати переваги теорії систем, системного підходу тощо. Проблему компенсації збитків Укрзалізниці від держави в частині пасажирських перевезень, на нашу думку, можна вирішувати ефективніше, в рамках однієї автоматизованої системи. При цьому облік розподілу ресурсів залізничної транспортної системи на вантажний та пасажирський рух буде чіткішим, а значить і похідні від цього звернення, обґрунтування до надсистеми (держави), інших систем, підсистем будуть достовірнішими.

[1] Panchenko S.V. Formation of an automated traffic capacity calculation system of rail networks for freight flows of mining and smelting enterprises // S.V. Panchenko, T.V. Butko, A. Prokhorchenko, L.O. Parkhomenko / Scientific Bulletin of National Mining University, 2016. – Vol. 2. – P. 93–98.

[2] Parkhomenko L., Khodakivskyi O., Khodakivska Y., Kuzmenko O., Pakalnis A. Improvement of the organization of operation of the Ukrainian railway transport on the basis of the idea of unification of the automated freight and passenger transportation control system (Conference Paper). Transport Means - Proceedings of the International Conference Volume 2019-October, 2019, Pages 859-861 23rd International Scientific Conference on Transport Means 2019; Hotel Gabija Palanga; Lithuania; 2 October 2019 до 4 October 2019.

[3] Khodakivska Ye., Butko T., Khodakivskyi O., Cheklov V. Improvement of interoperability and joint utilization of freight wagon fleets in countries of the “1520 gauge” for the national transport system of Ukraine and other countries: analysis of the structure and parameters of the additional wagon fleet (Conference Paper). PROCEEDINGS OF THE 27th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE. PART II October 04-06, 2023. Hybrid Conference - Palanga, Lithuania. Pages 596-600. doi: 10.5755/e01.2351-7034.2023,P2.

[4] Ходаківський О.М. Удосконалення організації роботи залізничного транспорту на основі типізації поведінки системи / О. М. Ходаківський, О.О. Тітова, О.В. Гвай, О.А. Громов // Тези доповіді III-ї міжнародної науково-технічної конференції «Інтелектуальні транспортні технології». - Харків, 22-23 листопада 2022 р. УкрДУЗТ, 2022. – с. 72 – 73.